

Toespraak Wethouder Carolien Gehrels
Ontvangstbijeenkomst TEDxAmsterdam, De Bazel
Maandag 13 september 2010

Geachte aanwezigen, beste vrienden van TEDxAmsterdam,

In 'De Barbaren' stelt de Italiaanse schrijver Alessandro Baricco, hoopvol, dat we in een overgang zitten van een oude naar een nieuwe cultuur. Dat onze samenleving in 'een staat van mutatie is'.

Baricco beschrijft hierin een aantal 'barbaren' uit de geschiedenis, waaronder de Duitse literatuurcriticus Walter Benjamin, die leefde in het Berlijn van de eerste helft van de vorige eeuw. Hij had het niet gemakkelijk: hij was Joods en marxistisch.

'Dit is het: hij probeerde nooit te begrijpen wat de wereld was, maar altijd wat de wereld aan het worden was. Ik bedoel: wat hij boeiend vond aan het heden waren de tekenen van mutaties die het heden zouden opheffen. Het waren de transformaties die hem interesseerden; de momenten waarop de wereld op zijn lauweren rustte konden hem geen reet schelen. Van Baudelaire tot aan de reclame, wat het ook was waarover hij zich boog, het werd de profetie van een toekomstige wereld, en de aankondiging van een nieuwe beschaving. (...) Hij fotografeerde de ontwikkeling, en ook daarom waren zijn foto's, bij wijze van spreken, altijd een beetje bewogen, waardoor ze onbruikbaar waren voor instituten die salarissen verschaften, en objectief gezien lastig voor degenen die ze betroffen. Hij was een absoluut genie in een zeer bijzondere kunst, die vroeger profetie werd genoemd, en die nu beter gedefinieerd zou kunnen worden als de kunst om de mutaties te ontcijferen vlak voordat ze plaatsvinden.'

'Altijd proberen te begrijpen wat de wereld aan het worden is.' Dit is volgens mij precies wat er 30 november in de Stadsschouwburg gebeurt. En dat nu juist jullie hierbij betrokken zijn verbaast mij dan ook niets.

'Ideas worth spreading', een motto dat u allen bekend moet klinken. Precies hier wil ik dan ook kort bij stilstaan. Wat dit in

Amsterdam betekent. Vóór Amsterdam betekent. En wel in de meest letterlijke zin.

Cultuur en creativiteit vormen drijvende krachten achter onze moderne samenleving en kenniseconomie. Hier ligt de sleutel tot begrip van wat de wereld aan het worden is. Welke voorwaarden dien je voor een stad te scheppen? Ik geloof in het leggen van de fundamenten: fysiek en sociaal.

Fysiek rust een welvarende wereldstad, een creatieve stad, op twee pijlers: vrije ruimte en ict-infrastructuur.

Amsterdam creëert al jaren waar mogelijk vrije ruimte of probeert deze open te houden voor culturele broedplaatsen: de IJoevers in Noord en het voormalig Volkskrantgebouw aan de Wibautstraat. Of neem het Kunstenplan. Waar ter wereld doet een lokale overheid zoveel aan kunst en cultuur?

Wat betreft de ict-infrastructuur: technologische ontwikkelingen zoals breedband- en glasvezelnetwerken die een snel internet voor iedereen toegankelijk maken spelen hierin een hoofdrol.

Algemene toegang tot breedband en glasvezel. Deze infrastructuur versterkt en verhoogt de productiviteit in de publieke en private sector en verbetert de levensstandaard van een ieder. Dat geldt voor Amsterdammers, maar net zo goed voor inwoners van andere Europese steden.

Door een ieder toegang te bieden tot deze infrastructuur, verbind je het creatief kapitaal en het sociaal kapitaal met elkaar.

In Amsterdam werken we hard aan het uitrollen van een glasvezelnet, waarop uiteindelijk huishoudens, scholen en bedrijven worden aangesloten.

Het fysieke fundament, zowel de vrije ruimte als de ictinfrastructuur, is bijvoorbeeld voor de sterke creatieve industrie van deze stad onmisbaar.

En Amsterdam heeft een rijke historie in de ontwikkeling van ICT-infrastructuur. Ik geef u een aantal voorbeelden die tot de verbeelding spreken:

1) De Amsterdammer Piet Beertema, als

systeembeheerder werkzaam bij het Amsterdamse

Centrum Wiskunde en Informatica, verbond op 17 november 1988 om twee minuten voor half drie (14.28) Nederland als tweede land, na de Verenigde Staten, met het NSFnet, een voorloper van het internet.

2) Hoogleraar Walter Hoogland, verbonden aan de Universiteit van Amsterdam, die tussen 1989 en 1992 als wetenschappelijk directeur van het onderzoeksinstituut CERN in Geneve het World Wide Web ontwikkelde.

3) Of Amsix. De markt werd in 1996 verplicht opengesteld voor buitenlandse telecom bedrijven, waardoor nu een groot deel van het internetverkeer tussen Europa en de VS en andere continenten als Azië via Amsterdam loopt. En met de oprichting van Amsix in 1996 heeft Amsterdam een van 's werelds grootste en onafhankelijke internetknooppunten.

Dit brengt mij bij een tweede – ingewikkelder- fundament voor een welvarende en creatieve stad: het sociale fundament, een open klimaat en een tolerante omgeving.

Van de kracht van een diverse en internationaal aantrekkelijke stad tot open-source en creative commons. Voor diegene die het niet kennen: creative commons is een auteurslicentie, waarmee Nederlandse schrijvers, fotografen, filmmakers, musici en andere contentproducenten op internet straks hun werk vrij beschikbaar maken voor het publiek. En waar in Amsterdam de Nederlandse versies worden ontwikkeld.

Hoewel Amsterdam en Nederland een lange geschiedenis hebben op het gebied van tolerantie en informatie-uitwisseling, en hier wereldwijd bekend om staan, is dit geenszins een vanzelfsprekendheid.

Amsterdam werkt voortdurend aan het creëren, ontwikkelen en behouden van vrije ruimtes, een ict-infrastructuur en het behoud van de kernwaarden van de stad: vrijheid, gelijkheid, pluriformiteit en kwaliteit.

Amsterdam moet een plek blijven waar ideeën geboren worden, volwassen worden en zich verder verspreiden. Amsterdam moet een ideale omgeving blijven vormen voor mensen als Walter Benjamin. Juist wanneer een samenleving onzeker lijkt over de

wereld van morgen, moet er ruimte zijn voor mensen die over de kunst beschikken in een samenleving 'in mutatie' de 'mutaties te ontcijferen vlak voordat ze plaatsvinden.'

'Ik heb vaak gedacht hoe nuttig, hoe waanzinnig nuttig iemand zoals hij zou zijn geweest na de oorlog, toen alles overhoop was gehaald en we begonnen te veranderen in datgene wat we nu zijn. Het is gruwelijk dat hij nooit kennis heeft kunnen maken met televisie, Elvis, de Sovjet-Unie, de cassette recorder, fastfood, JFK, Hiroshima, de magnetron, legale abortus, John Patrick McEnroe, de jasjes van Armani, Spiderman, de Papa Giovannigemeenschap en een heleboel andere dingen. Den je eens in wat hij met zulk materiaal had kunnen doen? Hij had ons misschien al jaren van tevoren alle kunnen uitleggen (zij het een beetje bewogen, dat wel). Hij was iemand die in 1963 bijvoorbeeld zonder al te veel inspanning de realityshow had kunnen voorspellen. Maar zo is het niet gegaan.'

Ik dank u voor uw aandacht.

(N.B. Alleen het gesproken woord geldt)